

Bilim ve Teknik

AKIL OYUNLARI

Ferhat Çalapkulu

SATRANÇ

Kıvanç Çefle

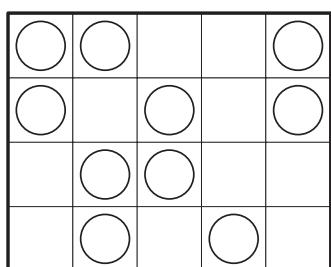
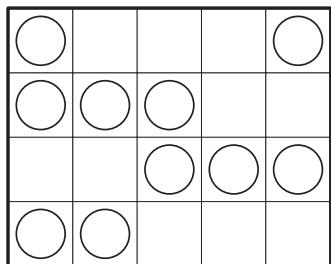
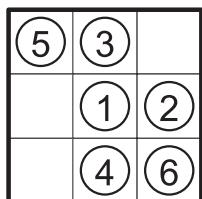

MESAFELER

1'den 10'a kadar tüm sayıları çemberlere birer kez yerleştirin.

1-2 arasındaki uzaklık
2-3 arasındaki,
2-3 arasındaki uzaklık
3-4 arasındaki, (...) küçük olmalıdır.

Örnek Çözüm

BÖLMECE

Aşağıdaki kalansız bölme işleminde kutucukların büyük bir bölümündeki rakamlar silinmiştir. Ancak verilen rakamlar bölme işleminin çözülmesi için yeterlidir. İlk haneler sıfır olmadığına ve tüm kutucuklarda birer rakam bulunduğuuna göre işlemleri tamamlayın.

MANTIK OYUNLARI

Aşağıdaki renkli kişilerden 3'ü doğrulu, 3'ü de yalancıdır.

İpuçlarına göre yalancıları bulun.

Sarı
yalancıdır.

- Doğrulu
Yalancı

Yeşil,
Mor
için
doğrulu
dur.

- Doğrulu
Yalancı

Siyah
yalancıdır.

- Doğrulu
Yalancı

Mor,
Siyah
için
doğrulu
dur.

- Doğrulu
Yalancı

Mavi
doğruludur.

- Doğrulu
Yalancı

Kırmızı,
Mavi
için
yalancı
dur.

- Doğrulu
Yalancı

PUAN TABLOSU

Puan tablosundaki verilere göre
tüm maçların sonuçlarını
bulun.

PUAN TABLOSU

TAKIM	ATTİĞİ	YEDİĞİ	PUAN
A TAKIMI	4	0	7
B TAKIMI	2	1	5
C TAKIMI	1	3	2
D TAKIMI	2	5	1

MAÇ SONUÇLARI

A-B	
A-C	
A-D	
B-C	
B-D	
C-D	

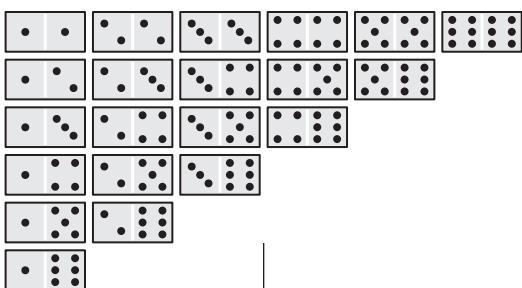
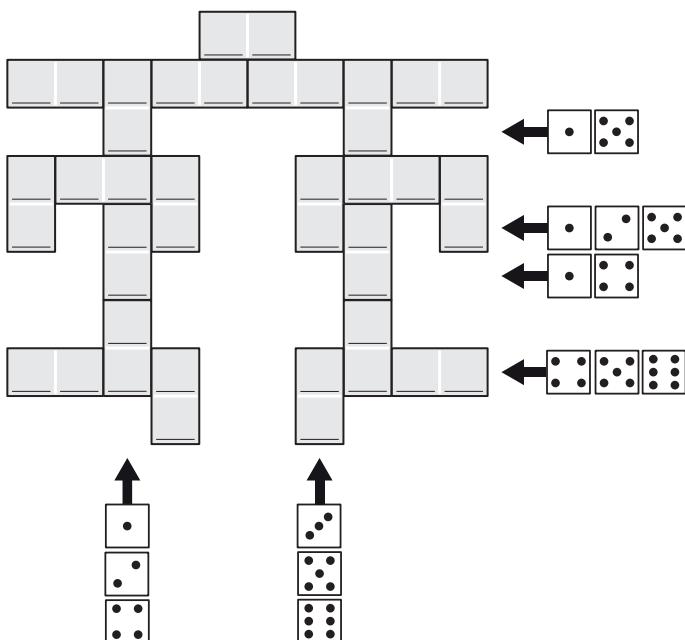
Galibiyet: 3 Puan
Beraberlik: 1 Puan
Mağlubiyet: 0 Puan

AKIL OYUNLARI

DOMİNO FIGÜRÜ

Domino taşlarını
aşağıdaki şemaya yerleştirein.
Domino taşlarının birbirine
değen kısmında aynı
sayılar olmalıdır.

Ok ile belirtilen sayılar
o satır veya sütunda sadece
o sayıların bulunduğu
göstermektedir.

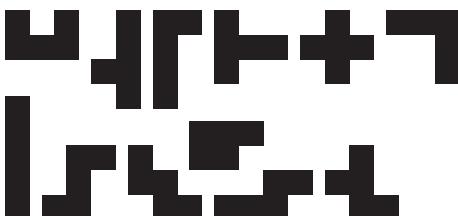
PENTOMINO KARALAMA

Aşağıdaki on iki pentominoyu birbirlerine çaprazdan da olsa değimeyecek şekilde tabloya yerleştirerin.

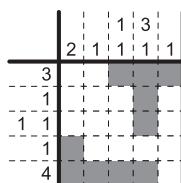
Pentominoları döndürebilir veya ters çevirebilirsiniz.

Şeklin dışındaki sayılar o satır ya da sütunda bulunan pentomino parçalarının uzunluklarını sırasıyla belirtmektedir.

1	1				1	1	1		1	2	2	2	
1	4	3	1		1	1	2	1	1	1	1	3	
1	1	2	1	4	1	3	2	1	2	3	1	3	1
1	1												
1	1												
1	2												
3	1	5	2										
1													
2	1	1											
1	3	2											
1	2												
2	1												
2	1	3											
1	2	1											
1													
1	1	1											
3	1												
2	3												
3	1												

Örnek Çözüm

DİYAGRAM 1

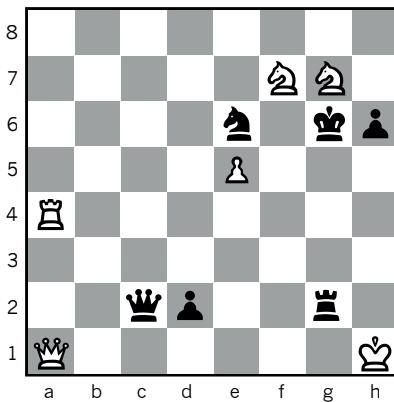
Sevgili satrançseverler,
bu kez size ilginç bir satranç
problemi türü olan "yardımlı mat"
problemleri sunacağınız.

Yardımlı mat problemlerinde siyah,
mat olabilmek için beyazlarla
işbirliği yapar. Aksi belirtildikçe
ilk hamleyi siyahlar yapar.
Çoğu kez birden fazla çözümleri
vardır ve kaç çözüm olduğu da
belirtilir.

Zannedildiğinin aksine yardımcı
matları çözmek hiç kolay olmayabilir,
ama gayet zevklidir.

Sanırım bu son cümleler
Bilim ve Teknik'in zehir gibi problem
çözümcülerini harekete geçirecektir.

Aşağıda çözümüyle birlikte
bir örnek var

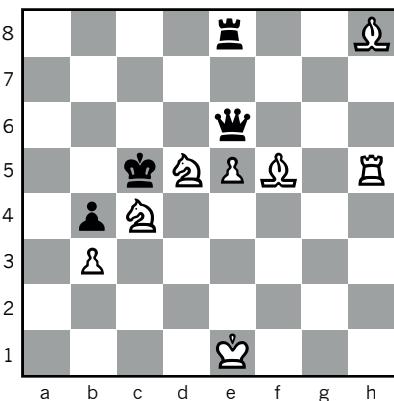

İki hamlede yardımcı mat
(iki çözüm)

Çözüm:
1. Vf5 Ax_f5 2. $\$xf5\ Vb1$ mat
1. Kg5 Ax_g5 2. $\$xg5\ Vg1$ mat

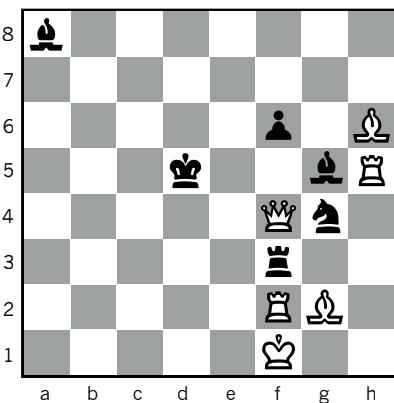
DİYAGRAM 2 ve 3

Aşağıdaki problemleri de
siz çözeceksiniz. Hepsi de yardımcı
mat türünün çağımızdaki
en önemli isimlerinden İngiliz
Chris Feather'a ait
ve hepsi de iki hamlelik.
Kolay gelsin!

The British Chess Magazine, 1977
Birinci ödül

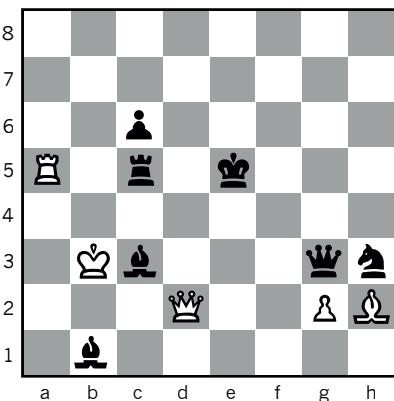
İki hamlede
yardımlı mat
(üç çözüm)

Moultings 10,
1992

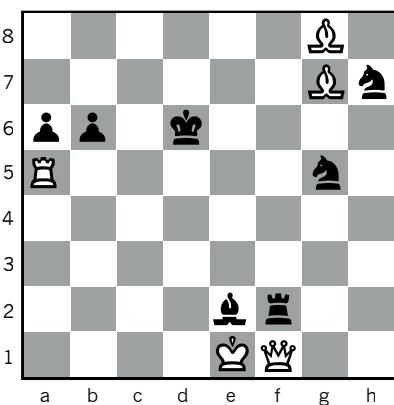
İki hamlede
yardımlı mat
(iki çözüm)

DİYAGRAM 4 ve 5

Harmonie, 1992
Birinci ödül

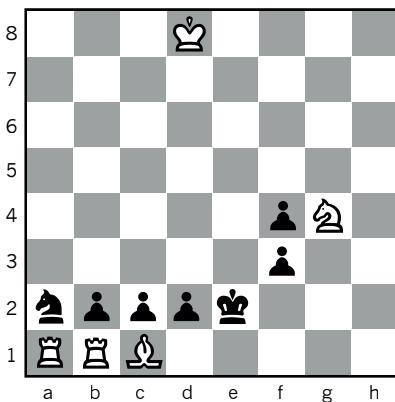
İki hamlede
yardımlı mat
(iki çözüm)

Hatchings, 1995

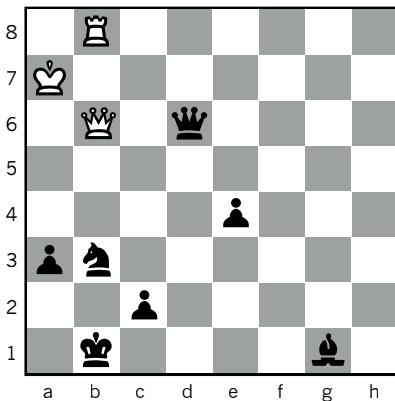
İki hamlede
yardımlı mat
(üç çözüm)

DİYAGRAM 6 ve 7

Scrapings, 2000

İki hamlede
yardımlı mat
(üç çözüm)

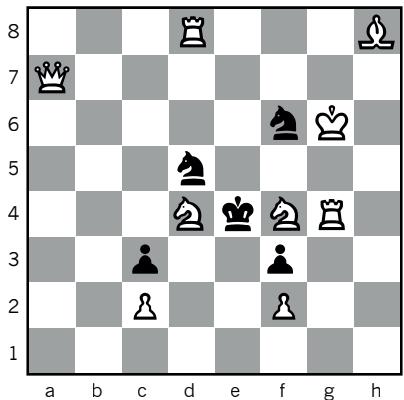

*The Problemist
Supplement*,
2004

İki hamlede
yardımlı mat
(iki çözüm)

HAZİRAN SAYISI -ÖZEL EK- ÇÖZÜMLERİ

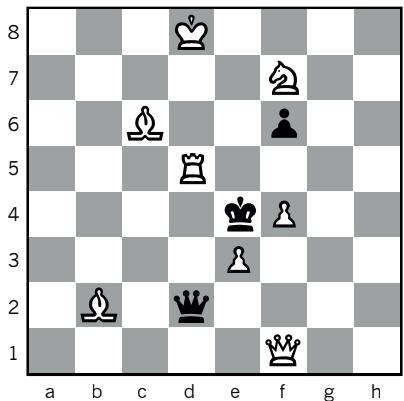
DİYAGRAM 1 ve 2

New York Commercial Advertiser, 1897
İki hamlede mat

Çözüm:

1. Vh7! (bekleme hamlesi)
1. ... Şe5 (ya da \$xd4) 2. Ad3 mat;
1. ... Axd4 \$g5 mat; 1. ... Axf4 Ve7 mat;
1. ... Axh7 2. Axd5 mat

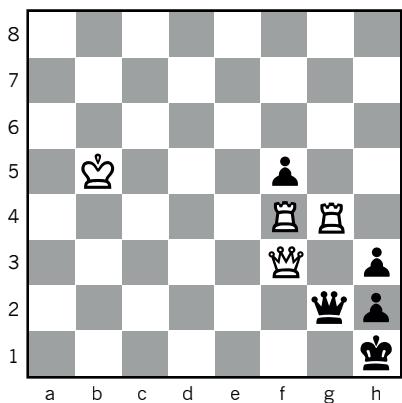

Le Sphinx, 1866
İki hamlede mat

Çözüm:

1. Fc1! (bekleme hamlesi)
1. ... \$xe3 2. Kd3 mat;
1. ... f5 2. Kd3 mat;
1. ... Vxd5+ 2. Ad6 mat;
1. ... Vxe3 2. Ad6 mat;
1. ... Va5+ 2. Kxa5 mat;
1. ... Vb4 2. Vg2 (ya da Vh1) mat

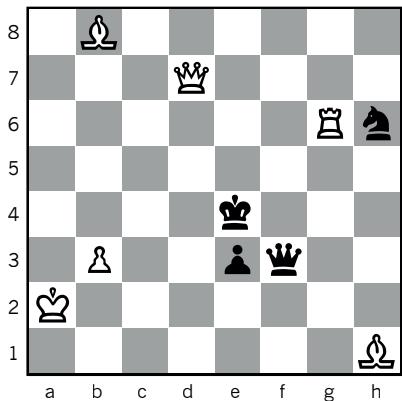
DİYAGRAM 3 ve 4

Hartford Globe, 1877
iki hamlede mat

Çözüm:

1. Va8! (tehdit: 2. Kf1 mat)
1. ... Vxa8 2. Kf1 mat;
2. ... Vb7+/Vc6+/Vd5+
2. Vxb7/Vxc6/Vxd5 mat;
1. ... §g1 2. Va1 mat.;
1. ... Vf3 2. Vxf3 mat

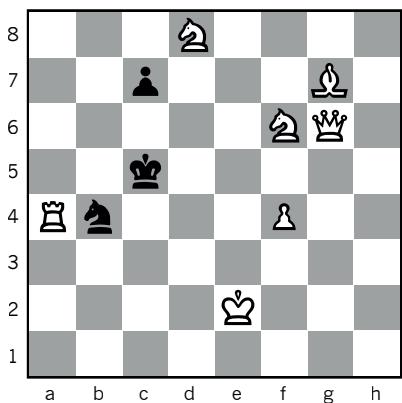

Sporting New Yorker, 1877
iki hamlede mat

Çözüm:

1. Kg2! (bekleme hamlesi)
1. ... e2 2. Kxe2 mat;
1. ... Vxg2+ 2. Fxg2 mat;
1. ... Ag4/Af5/Af7/Ag8
2. Kg4 mat;
1. ... Vf2/Ve2+ 2. Kxf2/Kxe2 mat

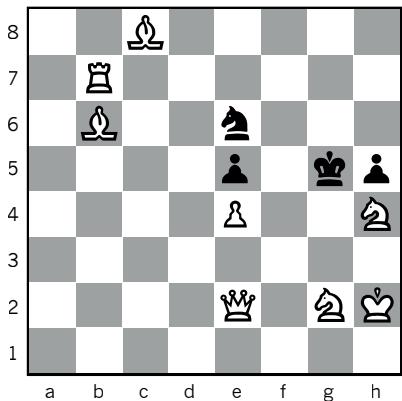
DİYAGRAM 5 ve 6

*American Chess Journal,
Centennial Tourney, 1877*
iki hamlede mat

Çözüm:

1. Vb1! (tehit) 2. Vxb4 mat
1. ... Aa2/Ac2/Ad3/Aa6 2. Ff8 mat;
1. ... Ad5 2. Ae4 mat;
1. ... Ac6 2. Ab7 mat;
1. ... Sd6 2. Ff8 mat;
1. ... Sb6/Sb5/Sc4/Sd4 2. Vxb4 mat

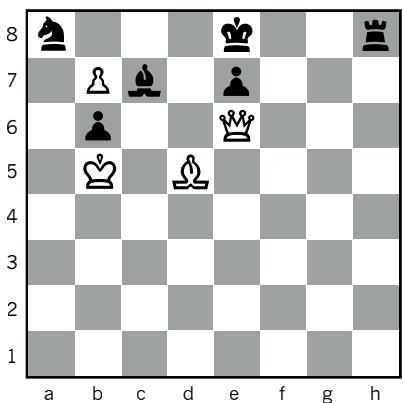

New York Clipper, Centennial Torney, 1877
iki hamlede mat

Çözüm:

1. Va6 ! (bekleme hamlesi)
1. ... Sh6 2. Fe3 mat;
1. ... Sf6 2. Fd8 mat;
1. ... Sg4 2. Kg7 mat;
1. ... Ac7 2. Fe3 mat;
1. ... Af4 2. Fd8 mat

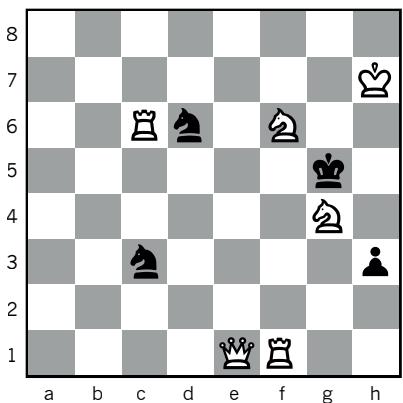
DİYAGRAM 7 ve 8

American Chess Nuts, 1868
İki hamlede mat

Çözüm:

1. b8=A! (bekleme hamlesi)
1. ... Kh7 2. Vg8 mat;
1. ... Kf8 2. Vd7 mat;
1. ... Fd6 2. Vc8 mat;
1. ... Fd8 2. Vf7 mat

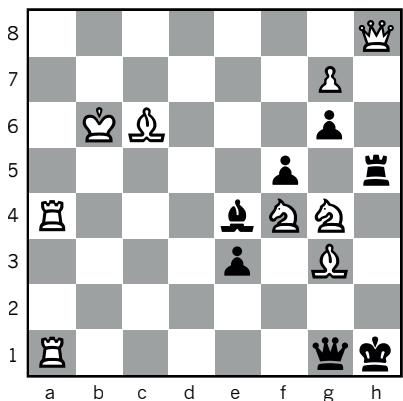

Chess Record, Centennial Torney, 1876
İki hamlede mat

Çözüm:

1. Af2! (tehdit 2. Axh3 mat).
Siyah şaha dört kaçış yolu veren
bir anahtar hamle
1. ... Şh4 2. Ae4 mat;
1. ... Şf4/Şf5/Şxf6 2. Axh3 mat

DİYAGRAM 9 ve 10

Detroit Free Press, 1890

İki hamlede mat

Çözüm:

1. Fa8! (bekleme hamlesi)
1. ... Fxa8 2. Vxa8 mat;
1. ... Fb7/Fc6/Fd5
2. Fxb7/Fxc6/Fxd5 mat;
1. ... Kxh8 2. g7xh8=V mat;
1. ... Vxa1 2. Kxa1 mat;
1. ... fxe4 2. Fxe4 mat;
1. ... e2+
2. Af2 mat

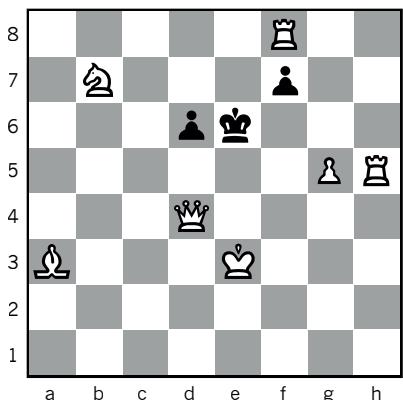
La Stratégie, 1867

İki hamlede mat

Çözüm:

1. Vg4+!!
1. ... \$d5/\$e5 2. Ve4 mat;
1. ... \$e7 2. Fxd6 mat ve
1. ... f5 2. gx6 e.p.¹ mat.

Kim dedi size satranç
problemlerinde ilk hamlede
şah çekilmez diye?
Loyd'un ters köşeye yatırılan ünlü
problemlerinden biri

¹e.p. Fransızca en passant sözcüklerinin kısaltması. "Geçerken almak" anlamına geliyor

HAZİRAN SAYISI -ÖZEL EK- ÇÖZÜMLERİ

AKIL OYUNLARI

Dijital Toplama

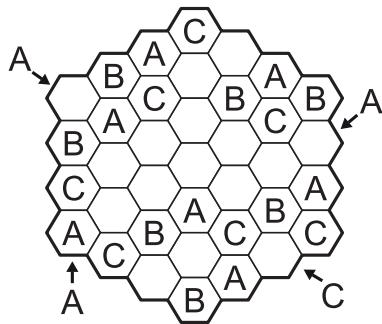
$$\begin{array}{r}
 & 8 & 4 & 9 \\
 + & 3 & 5 & 7 \\
 \hline
 & 1 & 2 & 0 & 6
 \end{array}$$

Sayı Bulmaca

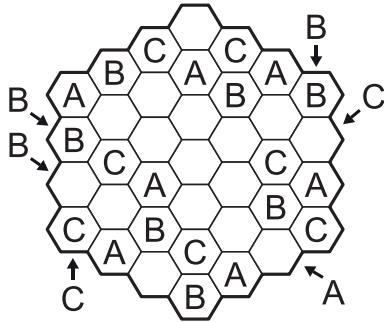
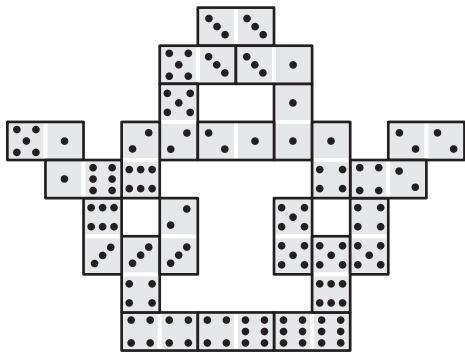
932   8269

5730   83429

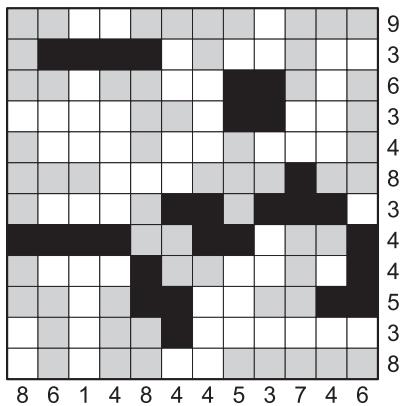
Altıgen ABC

Domino Figürü

Pentomino

Bölmece

$$48 \times 28124 = 1349952$$